Europa-Parlamentet
2024-2029

VEDTAGNE TEKSTER

P10_TA(2026)0190

Fremskridt hen imod et omsorgssamfund: afhjælpning af den kønsbestemte forskel på omsorgsområdet

Europa-Parlamentets beslutning af 21. maj 2026 om fremskridt hen imod et omsorgssamfund: afhjælpning af den kønsbestemte forskel på omsorgsområdet (2025/2039(INI))

Europa-Parlamentet,

– der henviser til traktaten om Den Europæiske Union, særlig artikel 2,

– der henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 8, 19, 153 og 157,

– der henviser til FN's tiår for sund aldring[1], som Verdenssundhedsorganisationen står i spidsen for, og navnlig dets "katalysatorer" vedrørende levering af integreret pleje og adgang til langtidspleje,

– der henviser til den europæiske søjle for sociale rettigheder og navnlig dens principper om ligestilling mellem kønnene, balance mellem arbejdsliv og privatliv, børnepasning og støtte til børn, inklusion af personer med handicap, et fællesskab med fælles ansvar og ret til langtidspleje og til Kommissionens handlingsplan for fremme af den sociale økonomi og jobskabelse,

– der henviser til Kommissionens meddelelse af 5. marts 2020 med titlen "Et EU med ligestilling: strategi for ligestilling mellem mænd og kvinder 2020-2025" (COM(2020)0152), og til Kommissionens erklæring om principper for et samfund med ligestilling mellem kønnene,

– der henviser til Kommissionens meddelelse af 3. marts 2021 med titlen "En Union med lige muligheder: Strategi for rettigheder for personer med handicap 2021-2030" (COM(2021)0101),

– der henviser til FN's konvention om rettigheder for personer med

---

1 Verdenssundhedsorganisationen, "WHO's work on the UN Decade of Healthy Ageing (2021-2030)".

handicap og EU's ratificering af denne,

– der henviser til Kommissionens meddelelse af 7. september 2022 om den europæiske plejestrategi (COM(2022)0440), Rådets henstilling af 8. december 2022 om førskoleundervisning og børnepasning: Barcelonamålene for 2030[2] og Rådets henstilling af 8. december 2022 om adgang til økonomisk overkommelig langtidspleje af høj kvalitet[3],

– der henviser til handlingsplanen for den europæiske søjle for sociale rettigheder, de overordnede mål for 2030 og EU's sociale resultattavle,

– der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/54/EF af 5. juli 2006 om gennemførelse af princippet om lige muligheder for og ligebehandling af mænd og kvinder i forbindelse med beskæftigelse og erhverv[4],

– der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/1158 af 20. juni 2019 om balance mellem arbejdsliv og privatliv for forældre og omsorgspersoner og om ophævelse af Rådets direktiv 2010/18/EU[5] (direktivet om balance mellem arbejdsliv og privatliv),

– der henviser til sin beslutning af 21. januar 2021 om EU's strategi for ligestilling mellem kønnene[6],

– der henviser til sin beslutning af 5. juli 2022 med titlen "Hen imod en fælleseuropæisk indsats vedrørende omsorgsydelser"[7],

– der henviser til den europæiske kræfthandlingsplan (COM(2021)0044),

– der henviser til sin beslutning af 16. februar 2022 om styrkelse af Europa i kampen mod kræft – mod en omfattende og koordineret strategi[8],

– der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2022/2041 af 19. oktober 2022 om passende mindstelønninger i Den Europæiske Union[9],

– der henviser til Mario Draghis rapport af 9. september 2024 med

---

2 EUT C 484 af 20.12.2022, s. 1.
3 EUT C 476 af 15.12.2022, s. 1.
4 EUT L 204 af 26.7.2006, s. 23, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2006/54/oj.
5 EUT L 188 af 12.7.2019, s. 79, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1158/oj.
6 EUT C 456 af 10.11.2021, s. 208.
7 EUT C 47 af 7.2.2023, s. 30.
8 EUT C 342 af 6.9.2022, s. 109.
9 EUT L 275 af 25.10.2022, s. 33, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2041/oj.

titlen "The future of European competitiveness",

– der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2023/970 af 10. maj 2023 om styrkelse af anvendelsen af princippet om lige løn til mænd og kvinder for samme arbejde eller arbejde af samme værdi ved hjælp af løngennemsigtighed og håndhævelsesmekanismer[10] (direktivet om løngennemsigtighed),

– der henviser til Kommissionens forslag af 15. november 2023 til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om oprettelse af en EU-talentpulje (COM(2023)0716),

– der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2024/2831 af 23. oktober 2024 om forbedring af arbejdsvilkårene for platformsarbejde[11],

– der henviser til Rådets konklusioner af 3. december 2024 om sikring af balance mellem arbejdsliv og privatliv og ligestilling mellem kønnene for alle generationer i forbindelse med demografiske udfordringer, som Rådet (beskæftigelse, socialpolitik, sundhed og forbrugerpolitik (EPSCO)) godkendte på samlingen den 2. december 2024,

– der henviser til Rådets konklusioner af 4. december 2024 om mangel på arbejdskraft og færdigheder i EU: mobilisering af uudnyttet arbejdskraftpotentiale i Den Europæiske Union, der blev godkendt af EPSCO på mødet den 2. december 2024,

– der henviser til handlingsrammen for fastholdelse og rekruttering af personale inden for sociale tjenester, som blev vedtaget i juni 2025 af det europæiske sektordialogudvalg for sociale tjenester,

– der henviser til Kommissionens meddelelse af 20. marts 2024 med titlen "Mangel på arbejdskraft og færdigheder i EU: en handlingsplan" (COM(2024)0131),

– der henviser til årsrapporten for 2024 fra Kommissionens Udvalg for Social Beskyttelse,

– der henviser til Kommissionens meddelelse af 5. marts 2025 med titlen "Færdighedsunionen" (COM(2025)0090),

– der henviser til Kommissionens rapport fra 2025 om ligestilling mellem kønnene i EU, navnlig dens afsnit om den kønsbestemte forskel på omsorgsområdet,

– der henviser til Kommissionens rapport af 8. maj 2018 om udvikling

---

10 EUT L 132 af 17.5.2023, s. 21, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/970/oj.

11 EUT L, 2024/2831, 11.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/2831/oj.

af børnepasningsfaciliteter for små børn for at øge kvindernes deltagelse på arbejdsmarkedet, skabe en balance mellem arbejdsliv og privatliv for arbejdende forældre samt skabe bæredygtig og inkluderende vækst i Europa ("Barcelonamålene") (COM(2018)0273),

– der henviser til den niende rapport om økonomisk, social og territorial samhørighed, der blev offentliggjort i marts 2024,

– der henviser til Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse med titlen "En ny plejemodel for ældre: læren fra covid-19"[12]

– der henviser til sin beslutning af 15. november 2018 med titlen "Pasningstilbud i EU til forbedring af ligestillingen mellem kønnene"[13],

– der henviser til sin beslutning af 10. marts 2022 med titlen "Integration af ligestillingsaspektet i Europa-Parlamentet – årlig betænkning 2020"[14],

– der henviser til sin beslutning af 21. januar 2021 med titlen "Kønsperspektivet i covid-19-krisen og perioden efter krisen"[15],

– der henviser til forretningsordenens artikel 55,

– der henviser til de fælles drøftelser mellem Udvalget om Beskæftigelse og Sociale Anliggender og Udvalget om Kvinders Rettigheder og Ligestilling, jf. forretningsordenens artikel 59,

– der henviser til betænkning fra Udvalget om Beskæftigelse og Sociale Anliggender og Udvalget om Kvinders Rettigheder og Ligestilling (A10-0083/2026),

A. der henviser til, at ligestilling mellem kønnene er en af EU's grundlæggende værdier; der henviser til, at integration af kønsaspektet og en intersektionel tilgang bør gennemføres og integreres i alle EU-politikker;

B. der henviser til, at handlingsplanen for den europæiske søjle for sociale rettigheder indeholder konkrete initiativer til gennemførelse af principper, der er væsentlige for at opbygge et stærkere socialt Europa for retfærdig omstilling og genopretning, herunder et initiativ, som omhandler langtidspleje;

C. der henviser til, at omsorg omfatter både formel og uformel omsorg; der henviser til, at formel omsorg henviser til omsorgsarbejde, der udføres under formelle beskæftigelsesordninger, mens uformel

---

12 EUT C 194 af 12.5.2022, s. 19.
13 EUT C 363 af 28.10.2020, s. 80.
14 EUT C 347 af 9.9.2022, s. 139.
15 EUT C 456 af 10.11.2021, s. 191.

omsorg henviser til omsorgsarbejde, der udføres i en persons sociale miljø, og som sædvanligvis, men ikke altid, er ulønnet; der henviser til, at der er almindelig enighed om, at begrebet "omsorgsperson" derfor omfatter alle former for "formel" og "uformel" omsorg; der henviser til, at omsorgsarbejde findes i mange former, herunder børnepasning, langtidspleje, sundhedspleje og personrelaterede tjenester; der henviser til, at formelle og uformelle omsorgstjenester hovedsagelig leveres af kvinder; der henviser til, at uformelle omsorgspersoner yder pleje til personer med kroniske sygdomme, handicap, skrøbeligt helbred eller andre langvarige sundheds- eller plejebehov uden for en formel omsorgsramme;

D. der henviser til, at et omsorgssamfund anerkender omsorg som afgørende for, at økonomier og samfund kan fungere; der henviser til, at omsorgsarbejde bør værdsættes og fordeles ligeligt mellem mænd og kvinder, samtidig med at navnlig retten til at modtage omsorg anerkendes som fastsat i den europæiske søjle for sociale rettigheder; der henviser til, at levering af økonomisk overkommelig og personcentreret langtidspleje af høj kvalitet udgør en del af den grundlæggende ret til sundhed; der henviser til, at denne rettighedsbaserede tilgang afspejler det igangværende skift inden for ydelser af omsorg i retning af tjenester, hvor autonomi, værdighed og inklusion af personer, der har behov for omsorg, respekteres i alle livsstadier, navnlig i betragtning af, hvordan aldrende befolkninger i øjeblikket påvirker samfundet; der henviser til, at den formelle langtidsplejesektor stadig er baseret på levering af institutionsplejeydelser, mens hjemmepleje og pleje i nærmiljøet er mere tilbøjelige til at værne om retten til uafhængighed for personer med plejebehov;

E. der henviser til, at blandt personer over 65 år i EU modtager 8 % – over 7 mio. personer – uformel omsorg, og at dette tal stiger til 11 % blandt personer på 75 år og derover; der henviser til, at denne demografiske omstilling, som Europa gennemgår, i væsentlig grad vil påvirke plejebehovene, og hvordan plejetjenesterne forvaltes; der henviser til, at manglende håndtering af denne udfordring med en kønssensitiv tilgang risikerer at undergrave kvinders deltagelse på arbejdsmarkedet og dermed styrke ulighederne mellem kønnene og bringe ældres, børns og familiers trivsel i fare; der henviser til, at det i forbindelse med aldrende samfund er afgørende at integrere en menneskerettighedsbaseret og personcentreret tilgang til omsorg, der sikrer deltagelse af alle; der henviser til, at politiske ændringer sammen med demografiske tendenser i stigende grad favoriserer hjemmebaseret pleje af ældre; der henviser til, at mange af behovene hos ældre og personer med handicap kan dækkes af tjenester i nærmiljøet, såsom personlig bistand og økonomisk boligstøtte;

F. der henviser til, at landdistrikter, fjerntliggende områder, øområder og regioner i den yderste periferi mangler tilstrækkelige eller passende sociale pleje- og støttetjenester, hvilket kan styrke de økonomiske og sociale udfordringer, som de måske allerede står over

for; der henviser til, at adgangen til disse tjenester i disse områder fortsat er en udfordring i betragtning af deres befolkningstilbagegang og aldrende befolkninger og manglende konnektivitet og infrastruktur; der henviser til, at dette kan bidrage til at gøre disse distrikter og områder mindre attraktive som steder til at bo og arbejde; der henviser til, at dette i uforholdsmæssig grad påvirker kvinder, som står over for yderligere vanskeligheder, idet de skal forsøge at forene arbejdsliv og privatliv; der henviser til, at disse distrikter og områder står over for mangel på almenpraktiserende læger og specialiseret behandling og akutbehandling, hvilket fører til, at der opstår "lægeørkener"; der henviser til, at en forbedring af tilgængeligheden af social omsorg af høj kvalitet har potentiale til at forbedre livskvaliteten og den økonomiske velfærd for mennesker, der bor i disse regioner; der henviser til, at socialøkonomiske aktører leverer vigtige, nærmiljøbaserede omsorgstjenester, der fremmer inklusion, prisoverkommelighed og kvalitet i forbindelse med omsorg, navnlig i underforsynede landdistrikter, fjerntliggende områder, øområder og regioner i den yderste periferi, samtidig med at de imødekommer regionale behov;

G. der henviser til, at både formel og uformel omsorg ofte er ukendt og undervurderet socialt og økonomisk, og at lønningerne inden for langtidspleje og andre sociale tjenester ligger 21 % under EU-gennemsnittet[16]; der henviser til, at den samfundsmæssige merværdi af formel og uformel omsorg ofte er vanskelig at måle, og at de personer, der yder en sådan omsorg, ikke i tilstrækkelig grad anerkendes, værdsættes eller støttes, hvilket lægger yderligere fysisk og psykisk pres på dem; der henviser til, at formelle og uformelle omsorgspersoner er afgørende for bæredygtigheden af Europas sundheds- og omsorgsordninger;

H. der henviser til, at en stor del af de økonomiske kønsskævheder skyldes kønsbestemte forskelle med hensyn til ydelse af omsorg og undervurdering af den professionelle omsorgssektor, som beskæftiger betydeligt flere kvinder end mænd;

I. der henviser til, at gode arbejdsvilkår i omsorgssektoren spiller en central rolle for levering af omsorgstjenester af høj kvalitet;

J. der henviser til, at adgang til, tilgængelighed af og overkommelige priser for børnepasningsfaciliteter af høj kvalitet er afgørende for, at mennesker, navnlig kvinder med omsorgsforpligtelser, kan deltage på arbejdsmarkedet;

K. der henviser til, at den anslåede tid, der bruges til uformel pleje i Europa, er 39 mia. timer om året, hvilket svarer til en økonomisk værdi på ca. 576 mia. EUR og udgør ca. 3,63 % af Europas

---

16 Eurofound, 2021.

bruttonationalprodukt (BNP)[17]; der henviser til, at uformel omsorg ikke i tilstrækkelig grad anerkendes eller værdsættes i dens forskellige former, der spænder lige fra daglig støtte med personlig pleje til lejlighedsvis hjælp i forbindelse med huslige opgaver; der henviser til, at kvinder er uforholdsmæssigt ansvarlige for at yde denne omsorg, hvilket forstærker kønsforskellene og begrænser mulighederne for kvinder og navnlig unge personer, der yder uformel pleje, for at udøve formel beskæftigelse; der henviser til, at manglen på børnepasning fortsat er en af de mest presserende udfordringer, som nye forældre står over for i EU, og som hovedsagelig påvirker kvinder ved at forsinke deres tilbagevenden til arbejdsmarkedet;

L. der henviser til, at digital innovation og brugen af digitale sundhedsværktøjer i væsentlig grad kan forbedre kvaliteten og adgangen, navnlig i landdistrikter, fjerntliggende områder, øområder og regioner i den yderste periferi, og derfor bør fremmes og støttes aktivt; der henviser til, at digitale platformes voksende rolle i omsorgssektoren har kønsmæssige konsekvenser, da den risikerer at forværre de eksisterende uligheder;

M. der henviser til, at 88,2 % af den formelle plejearbejdsstyrke består af kvinder[18] og understreger, at den psykologiske og organisatoriske byrde i forbindelse med omsorgsopgaver og huslige opgaver fortsat hovedsagelig påhviler kvinder;

N. der henviser til, at kvinder har et overvældende flertal af de uformelle omsorgsforpligtelser, som anslås til 80 %;

O. der henviser til, at dette forstærker de vedvarende kønsskævheder i hele EU og bidrager til at øge den kønsbestemte forskel på omsorgsområdet, hvilket begrænser kvinders mulighed for at deltage på arbejdsmarkedet og i det offentlige liv og for at opnå økonomisk uafhængighed; der henviser til, at de vedvarende kønsskævheder, herunder den kønsbetingede forskel i beskæftigelsesfrekvensen på 10 %[19], lønforskellen mellem kønnene på 12 %[20] og den kønsbestemte forskel i pension på 25 %[21] blandt andre faktorer såsom tid beskæftiget i pleje, placerer kvinder i sårbare stillinger;

---

17 LM Peña-Longobardo, J. Oliva-Moreno, "The Economic Value of Non-professional Care: A Europe-Wide Analysis", International Journal of Health Policy and Management, 2022;11(10); World Health Organization Europe, "Shining light on women's contributions: celebrating their role in informal care" (Fokus på kvinders bidrag: En hyldest til deres rolle i den uformelle pleje), 2024.

18 Europa-Kommissionen, Den europæiske plejestrategi, 2022.

19 Europa-Kommissionen, "The gender pay gap situation in the EU" (Lønforskellen mellem kønnene i EU), 2024.

20 Europa-Kommissionen, "The gender pay gap situation in the EU" (Lønforskellen mellem kønnene i EU), 2023.

21 Det Europæiske Institut for Ligestilling mellem Mænd og Kvinder, "Gender Equality Index" (Ligestillingsindeks), 2025.

der henviser til, at der på trods af øget bevidsthed om den kønsbestemte forskel på omsorgsområdet fortsat er langt igen til et reelt kulturskift i retning af lige deling af ulønnet omsorgsarbejde; der henviser til, at det i henhold til vedvarende kønsstereotyper forventes, at omsorg varetages primært af kvinder og piger, og at disse styrkes online via sociale medier; der henviser til, at kulturelle forandringer, oplysningskampagner og uddannelsesinitiativer, der fremmer fælles omsorgsforpligtelser, kan sætte kvinder i stand til at deltage på lige fod i samfundet og sikre, at piger frit kan forfølge deres ambitioner uden uforholdsmæssigt store omsorgsforpligtelser; der henviser til, at denne forskel på omsorgsområdet kræver foranstaltninger til fremme af mænds deltagelse i sektoren og en mere ligelig ansvarsfordeling; der henviser til, at ifølge ligestillingsindekset for 2024 fra Det Europæiske Institut for Ligestilling mellem Mænd og Kvinder ligger EU-gennemsnittet for omsorgsaktiviteter på 78,7 point, hvilket afspejler vedvarende kønsforskelle i ulønnet husarbejde, børnepasning og langtidspleje[22]; der henviser til, at plejearbejdsstyrken i hele Europa bliver ældre og står over for udfordringer vedrørende rekruttering og fastholdelse af medarbejdere;

P. der henviser til, at kvinder derfor bruger seks ekstra år i løbet af deres levetid på at yde ulønnet omsorg sammenlignet med mænd[23];

Q. der henviser til, at kvinder spiller en central rolle i omsorgssektoren, og at de selv efter at de er kommet ind på arbejdsmarkedet fortsat har det primære ansvar for husholdnings- og omsorgsarbejde; der henviser til, at der er behov for undersøgelser af tidsforbrug med fokus på at måle den tid, der bruges på at udføre omsorgs- og husligt arbejde; der henviser til, at omsorgsforpligtelser holder ca. 7,7 mio. kvinder ude af arbejdsmarkedet sammenlignet med blot 450 000 mænd[24]; der henviser til, at nogle kvinder ikke kan komme helt ind på arbejdsmarkedet på grund af byrden vedrørende varetagelsen af uformelle omsorgsforpligtelser; der henviser til, at den ulige fordeling af ulønnet omsorgsarbejde hindrer kvinders adgang til fuldtidsbeskæftigelse og bidrager negativt til lønforskellen mellem kønnene[25], hvilket resulterer i færre karrieremuligheder eller endda i, at de accepterer tilbud om job, der ligger under deres færdighedsniveau, hvilket fører til et indkomsttab og en forværring af den kønsbestemte forskel i pension; der henviser til, at disse skadelige virkninger er tæt forbundne med intensiteten af den ydede

---

22 Det Europæiske Institut for Ligestilling mellem Mænd og Kvinder, 2024.

23 Population Reference Bureau, 2023.

24 Det Europæiske Institut for Ligestilling mellem Mænd og Kvinder, "Gender inequalities in care and pay in the EU".

25 European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions (Eurofound), European Quality of Life Survey 2016 – Quality of life, quality of public services, and quality of society, Den Europæiske Unions Publikationskontor, Luxembourg, 2018.

omsorg og varigheden af omsorgsforpligtelserne; der henviser til, at enlige mødre er særligt berørt af begrænsede beskæftigelsesmuligheder på grund af omsorgsforpligtelser; der henviser til, at eneforsørgere udgør 12,4 % af EU's husstande med børn; der henviser til, at kvinder også er uforholdsmæssigt repræsenteret blandt eneforsørgerfamilier, idet tallet ligger på 85 %[26]; der henviser til, at kun halvdelen af EU's 42,8 mio. personer i den erhvervsaktive alder med handicap er i beskæftigelse. der henviser til, at kvinder med handicap er særlig hårdt ramt, idet kun 21 % er i fuldtidsbeskæftigelse[27];

R. der henviser til, at den dobbelte byrde i form af omsorgsopgaver og arbejde i alvorlig grad begrænser omsorgspersonernes tid til fritid og egenomsorg, hvilket udsætter ulønnede omsorgspersoner for en langt større risiko for (forældre-)udbrændthed; der henviser til, at øget adgang til reproduktive sundhedsydelser og aborttjenester kan hjælpe forældre med deres familieplanlægning og mindske stress som følge af uventede graviditeter;

S. der henviser til, at direktivet om balance mellem arbejdsliv og privatliv ikke er blevet gennemført fuldt ud i flere medlemsstater; der henviser til, at dets bestemmelse om omsorgspersoners ret til orlov fem dage pr. år er utilstrækkelig til at yde passende omsorg eller til at organisere formel omsorg og ikke er omfattet af de samme garantier med hensyn til løn og indkomststøtte som andre former for familieorlov;

T. der henviser til, at meddelelsen om, at Kommissionen vil vurdere gennemførelsen af direktivet om balance mellem arbejdsliv og privatliv senest i 2028, hilses velkommen;

U. der henviser til, at adgang til økonomisk overkommelige formelle omsorgstjenester af høj kvalitet er afgørende for at sikre, at omsorg er et reelt valg, for at støtte omsorgspersoner og for at reducere omsorgsintensiteten og lette byrden for omsorgspersoner, og understreger, at sådanne tjenester kan bidrage til at øge kvinders deltagelse på arbejdsmarkedet, føre til forbedret ligestilling mellem kønnene og mangfoldighed i arbejdsstyrken, fremme økonomisk uafhængighed og mindske afhængigheden af social beskyttelse, hvilket resulterer i en mere bæredygtig økonomisk vækst;

V. der henviser til, at omsorgspersoner ifølge Eurofounds data[28] har en højere risiko for at udvikle mentale sundhedsproblemer på grund af jobbets høje følelsesmæssige krav og eksponeringen for negativ social adfærd på arbejdet;

---

26 Kilde: Eurostat, 2023: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Young_people_-_family_and_society.

27 Ligestillingsindekset 2024.

28 Eurofound, "Unpaid care in the EU" (Ulønnet pleje i EU), Den Europæiske Unions Publikationskontor, Luxembourg, 2025.

W. der henviser til, at disse data også viser, at social isolation er en af de største udfordringer, som uformelle omsorgspersoner står over for, idet personer med intensive eller flere omsorgsforpligtelser står over for større risiko for fattigdom, social udstødelse, ensomhed og mentale og fysiske sundhedsproblemer; der henviser til, at uformelle omsorgsforpligtelser også kan hindre omsorgspersoners adgang til sundhedsydelser;

X. der henviser til, at pleje af et familiemedlem med en invaliderende sygdom såsom kræft eller hukommelsesforstyrrelser, blandt andre sygdomme, lægger uforholdsmæssigt store fysiske og psykologiske byrder på uformelle omsorgspersoner, som ofte intensiveres i patientens sidste levefase[29];

Y. der henviser til, at omsorgssektoren fortsat ikke anerkendes, værdsættes og finansieres tilstrækkeligt i EU og dets medlemsstater, hvilket fører til vedvarende personalemangel, selv om sektoren anslås at have potentiale til at skabe yderligere 8 mio. arbejdspladser[30]; der henviser til, at offentlige investeringer i omsorgstjenester bidrager positivt til ligestilling mellem kønnene og udligning af kønsbetingede forskelle i beskæftigelsesfrekvensen; der henviser til, at socialøkonomiske aktører bidrager til at forbedre arbejdsvilkårene i omsorgssektoren takket være de deltagelsesbaserede forvaltningsmodeller, der karakteriserer dem;

Z. der henviser til, at omsorgssektoren har vanskeligt ved at tiltrække unge arbejdstagere[31];

AA. der henviser til, at utilstrækkelige investeringer i omsorgstjenester i uforholdsmæssig grad påvirker kvinder og piger, som varetager størstedelen af de ulønnede omsorgsforpligtelser; der henviser til, at fastsættelse af kvalitetsstandarder for omsorgstjenester vil forbedre kvinders økonomiske uafhængighed og lige muligheder for piger inden for uddannelse og beskæftigelse direkte og sikre, at omsorgsstandarder anvendes som et ligestillingsredskab for kvinder og piger;

AB. der henviser til, at kvinder fra lande uden for EU udgør en betydelig del af denne arbejdsstyrke og ofte står over for urimelige arbejdsvilkår;

---

29 Det Europæiske Institut for Ligestilling mellem Mænd og Kvinder, "Gender Equality Index 2019: Work-life balance" (Ligestillingsindeks for 2019, balancen mellem arbejdsliv og privatliv).

30 The European Pillar of Social Rights Action Plan, 2023 (Handlingsplanen for den europæiske søjle for sociale rettigheder, 2023).

31 Eurofounds forskningsundersøgelse "Measures to tackle labour shortages: Lessons for future policy", 2023 (Foranstaltninger til at afhjælpe manglen på arbejdskraft: Erfaringer med henblik på fremtidig politik).

AC. der henviser til, at mange omsorgs- og husarbejdere i Europa er indvandrerkvinder, som står over for en meget usikker situation og oplever intersektionel forskelsbehandling på grund af deres nationalitet, race eller etnicitet, køn, socioøkonomiske status og opholdsstatus; der henviser til, at disse migranter kompenserer for manglen på offentlig og økonomisk overkommelig omsorg i EU, og at de ikke behandles ligeværdigt med hensyn til deres sociale rettigheder og adgang til anstændige arbejdsvilkår;

AD. der henviser til, at en vellykket gennemførelse af den europæiske plejestrategi kræver overvågning, gennemsigtighed og synergier mellem EU's og medlemsstaternes finansiering, forskning og politikker i samråd med de relevante repræsentative organisationer for formelle og uformelle omsorgspersoner;

AE. der henviser til, at levering af omsorg af god kvalitet afhænger af eksistensen af en tilstrækkeligt stor og veluddannet plejearbejdsstyrke med anstændige arbejdsvilkår og anstændig løn; der henviser til, at investeringer i erhvervsuddannelse, uddannelse og opkvalificeringsmuligheder af høj kvalitet for plejepersonale sammen med tilstrækkelig anerkendelse af færdigheder er afgørende for at professionalisere denne sektor;

AF. der henviser til, at indførelse af en europæisk plejeaftale, mindstelønninger og adgang til gratis offentlige tjenester af høj kvalitet vil bidrage til at mindske fattigdom og udligne manglen på omsorgsområdet, lønforskellen mellem kønnene og forskellen i pensionen;

AG. der henviser til, at disaggregerede data og kvalitetsindikatorer kan forbedre overvågningen af omsorg; der henviser til, at "skjult omsorg" betyder, at mange uformelle omsorgspersoner ikke kortlægges i undersøgelser, og at der er særligt få data om unge omsorgspersoner (under 18 år); der henviser til, at det skønnes, at næsten en fjerdedel af de 15-17-årige i EU yder ulønnet børnepasning, og at 8-24 % yder langtidspleje; der henviser til, at kvinder og piger er overrepræsenteret blandt unge omsorgspersoner[32];

AH. der henviser til, at strategien for ligestilling mellem kønnene 2026-2030, der blev offentliggjort den 5. marts 2026, nævner, at den europæiske plejestrategi vil blive udviklet til den europæiske plejeaftale, der skal gennemføres i 2027;

Omsorg i tal

1. fremhæver, at omkring 6,2 mio. mennesker[33] i EU er ansat som

---

32 Eurofound, "Unpaid care in the EU" (Ulønnet pleje i EU), Den Europæiske Unions Publikationskontor, Luxembourg, 2025.

33 Det Europæiske Center for Udvikling af Erhvervsuddannelse, 2023.

formelle omsorgspersoner, mens mere end 53 mio. mennesker[34] udfører uformelt, ofte ulønnet omsorgsarbejde i deres sociale miljø, f.eks. for syge eller ældre familiemedlemmer eller familiemedlemmer med handicap; bemærker, at uformel omsorg tegner sig for mellem 30 % og 85 % af alt omsorgsarbejde[35];

2. understreger, at formelt omsorgsarbejde ofte ikke anerkendes, er kendetegnet ved usikre arbejdsvilkår og fysisk og følelsesmæssig belastning med lønninger, der ligger 21 % under gennemsnittet inden for langtidspleje og andre sociale tjenester[36], og at kvinder i gennemsnit tjener 20 % mindre end mænd[37]; understreger, at omkring 60 % af det uformelle omsorgsarbejde udføres af kvinder[38]; bemærker, at det anslås, at 32 mio. kvinder yder uformel omsorg hver uge[39] og i gennemsnit udfører 17 timers ulønnet arbejde om ugen;

3. bemærker, at den økonomiske værdi af uformelt hus- og omsorgsarbejde udgør mellem 10 % og 39 % af BNP på verdensplan[40];

4. bemærker, at den ulige fordeling af uformelt omsorgsarbejde afspejler en ulige fordeling af lønnet arbejde; bemærker, at 44 % af kvinderne i EU er i fuldtidsbeskæftigelse sammenlignet med 58 % af mændene[41];

5. understreger, at denne ulige fordeling af omsorgsforpligtelser mellem mænd og kvinder – den kønsbestemte forskel på omsorgsområdet – har konsekvenser for lønforskellen mellem kønnene og den kønsbestemte forskel i pension; understreger i denne sammenhæng, at lønforskellen mellem kønnene i EU i 2024

---

34 Eurofound, "Unpaid care in the EU" (Ulønnet pleje i EU).

35 Europa-Kommissionen, Long-term care report, 2021 (Rapport om langtidspleje, 2021).

36 Eurofound, "Wages in long-term care and other social services 21% below average"(Løn i langtidspleje og andre sociale tjenester 21 % under gennemsnittet).

37 Verdenssundhedsorganisationen, "Shining light on women's contributions: celebrating their role in informal care" (Fokus på kvinders bidrag: Vi fejrer deres rolle i uformel omsorg).

38 Eurocarers, 2021.

39 Verdenssundhedsorganisationen, "Shining light on women's contributions: celebrating their role in informal care" (Fokus på kvinders bidrag: Vi fejrer deres rolle i uformel omsorg).

40 UN Women, "Redistribute unpaid work", 2021 (Omfordel ulønnet arbejde).

41 Det Europæiske Institut for Ligestilling mellem Mænd og Kvinder. I EU ligger beskæftigelsesfrekvensen i fuldtidsækvivalenter (FTE) på 44 % for kvinder og 59 % for mænd. ***FTE-beskæftigelsesfrekvensen måler arbejdstiden relativt, selv om folk kan arbejde forskellige antal timer om ugen.

blev anslået til 38 %[42]; bemærker, at den kønsbestemte forskel i pension blandt personer på 65 år og derover i EU lå på 25 % i 2025[43];

6. fremhæver, at kvinder udgør 76 % af de 49 mio. formelle omsorgspersoner i EU og tegner sig for 93 % af alle pædagoger og undervisningsassistenter[44], 86 % af de personlige omsorgspersoner i sundhedsvæsenet og husstandene og 95 % af husarbejderne[45];

7. bemærker betydningen af at anerkende og udvikle sektoren for personlige tjenesteydelser og tjenesteydelser i hjemmet som en nøglesektor, da den omfatter alt omsorgsarbejde, der finder sted i husstande, herunder direkte omsorg (børnepasning, langtidspleje, hjemmepleje for ældre og personer med handicap) og indirekte omsorg (madlavning, strygning, rengøring, havearbejde og specialklasser); understreger behovet for at anerkende, støtte og investere i arbejdstagere inden for personlige tjenesteydelser og tjenesteydelser i hjemmet; bemærker, at disse tjenester "støtter enkeltpersoners og familiers trivsel i hjemmet, herunder ved børnepasning, langtidspleje af ældre og handicappede, rengøring, reparation af hjemmet, lektiehjælp, havearbejde og IKT-støtte"[46]; understreger, at der er omkring 6,8 mio.[47] arbejdstagere, der arbejder sort i EU, og som enten yder pleje (2,1 mio.) eller er direkte beskæftiget i husholdningerne (4,7 mio.), hvoraf 90 % er kvinder, og størstedelen er midaldrende og tredjelandsstatsborgere, som ofte er underbeskæftigede[48]; minder om, at det anslåede antal arbejdstagere, der udfører sort arbejde i sektoren for personlige tjenesteydelser og tjenesteydelser i hjemmet, er 9,2 mio.

---

42 Europa-Parlamentet, "Addressing the gender care gap: Potential European added value".

43 Det Europæiske Institut for Ligestilling mellem mænd og kvinder, "Gender Equality Index".

44 Eurostat, "Childcare workers and teachers' aides in the EU in 2020" (pædagoger og hjælpelærere i EU i 2020).

45 Undersøgelse foretaget af European Policy Centre (EPC) med titlen "Gender equality: Who cares? Do you? (Lighed mellem kønnene: Hvem yder omsorg? Gør du?) 2022.

46 Den Europæiske Arbejdsmarkedsmyndighed, 2021.

47 Eurofound, "Undeclared care work in the EU: Policy approaches to a complex socioeconomic challenge’ (Sort omsorgsarbejde i EU: Politiske tilgange til en kompleks socioøkonomisk udfordring), de seneste skøn tyder på, at 6,8 mio. arbejdstagere, der arbejder sort, leverer pleje- eller husholdningstjenester i hele EU, heraf 2,1 mio. specifikt i plejesektoren.

48 Eurofound, "Undeclared care work in the EU: Policy approaches to a complex socioeconomic challenge" (Sort omsorgsarbejde i EU: Politiske tilgange til en kompleks socioøkonomisk udfordring).

mennesker[49];

8. bemærker, at Eurofounds resultater viser, at der med hensyn til langtidspleje, for både kvinder og mænd, sker et mærkbart skift i retning af højere plejeintensitet over tid, idet flere ulønnede omsorgspersoner i 2024 end i 2014 angav, at de ydede over 20 timers pleje om ugen; bemærker, at denne tendens er særligt tydelig i kategorien med den højeste plejeintensitet (51+ timer om ugen), hvilket viser en markant stigning for begge køn; fremhæver, at kvinder konsekvent angiver en højere plejeintensitet end mænd i alle perioder, hvilket afspejler deres uforholdsmæssigt store deltagelse i ulønnet pleje;

9. bemærker, at utilstrækkelige omsorgsordninger er blandt de største hindringer for at fjerne kønsskævheder på arbejdsmarkederne på verdensplan[50]; fremhæver behovet for at tage fat på arbejdsvilkårene for at gøre fuldtidsbeskæftigelse forenelig med omsorgsforpligtelser gennem fleksible arbejdstidsmodeller eller andre former for tilrettelæggelse af arbejdet samt tilgængeligheden af og adgangen til omsorgstjenester af høj kvalitet og for at fremme et arbejdsklima, der fremmer fædreorlov og dermed en ligelig fordeling af omsorgsopgaver mellem personer i parforhold; understreger bl.a. arbejdsgivernes rolle i denne henseende;

10. understreger behovet for at udligne den kønsbetingede forskel i beskæftigelsesfrekvensen ved at bekæmpe forskelsbehandling på beskæftigelsesområdet og opbygge familievenlige arbejdspladser, for at gennemføre strategier, der styrker fleksible arbejdsordninger og andre foranstaltninger, og mindske hindringerne for, at fædre kan tage forældreorlov, fædreorlov eller omsorgsorlov, samtidig med at der aktivt tilskyndes til en kultur med ligelig repræsentation af kvinder; understreger, at dette skal ledsages af en social og kulturel afstigmatisering af den formelle omsorg, især børnepasning;

11. understreger, at for at udligne den kønsbestemte forskel på omsorgsområdet, er det nødvendigt samtidig at håndtere kulturelle barrierer og traditionelle kønsroller på forskellige områder af livet;

12. bemærker, at de offentlige udgifter til langtidspleje forventes at stige

---

49 Eurofound, "Undeclared care work in the EU: Policy approaches to a complex socioeconomic challenge" (Sort omsorgsarbejde i EU: Politiske tilgange til en kompleks socioøkonomisk udfordring). Side 7: De seneste skøn tyder på, at 6,8 mio. arbejdstagere, der arbejder sort, leverer pleje- eller husholdningstjenester i hele EU, heraf 2,1 mio. specifikt i plejesektoren og 4,7 mio. i direkte beskæftigelse i husholdningerne. Ved at anvende den bredere definition når det anslåede antal arbejdstagere, der udfører sort arbejde i sektoren for personlige tjenesteydelser og tjenesteydelser i hjemmet, op på 9,2 mio. mennesker.

50 Det Verdensøkonomiske Forum, Global Gender Gap Report, 2023.

til 1,7 % af BNP i 2050 fra 0,8 % af BNP i 2022[51]; understreger, at der skal sikres tilstrækkelig og bæredygtig finansiering[52];

13. fremhæver, at næsten 30 % af EU's befolkning i 2070 vil være 65 år eller derover[53], hvilket, sammen med andre faktorer såsom højere forventet levetid og de voksende plejebehov hos personer med handicap kan føre til øget efterspørgsel efter plejetjenester, der lægger et betydeligt pres på sundheds- og velfærdssystemerne, mens antallet af personer, der har brug for langtidspleje, forventes at stige fra 30,8 mio. i 2019 til 38,1 mio. i 2050[54]; bemærker, at de nuværende behov allerede udgør en udfordring, hvor en ud af fem personer med behov for langtidspleje ikke kan få adgang til sådanne tjenester af økonomiske årsager[55];

Hen imod et omsorgssamfund

14. mener, at et omsorgssamfund anerkender den afgørende rolle, som omsorg, der omfatter både formel og uformel omsorg, spiller i alle livets faser, og integrerer den i sine politikker og tager fat på alle former for omsorg, der hovedsagelig ydes af kvinder, herunder førskoleundervisning og børnepasning og langtidspleje;

15. understreger, at adgang til pleje er en grundlæggende rettighed; understreger, at investering i plejetjenester af høj kvalitet er afgørende for at sikre lige adgang; fremhæver, at de vedvarende hindringer for adgang til pleje er uløseligt forbundet med utilstrækkelige investeringer i langtidspleje; bemærker, at kvinder og piger i landdistrikter, fjerntliggende områder og regioner i den yderste periferi, herunder øer, står over for større risiko for omsorgsfattigdom og en manglende adgang til tjenester; opfordrer til skræddersyede foranstaltninger såsom mobil børnepasning og ældrepleje, digitale løsninger og incitamenter for omsorgspersonale til at blive boende i eller vende tilbage til disse områder;

---

51 Arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene af 7. september 2022, der ledsager Kommissionens forslag til Rådets henstilling om adgang til økonomisk overkommelig langtidspleje af høj kvalitet (SWD(2022)0441).

52 Arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene af 7. september 2022, der ledsager Kommissionens forslag til Rådets henstilling om adgang til økonomisk overkommelig langtidspleje af høj kvalitet (SWD(2022)0441).

53 Europa-Kommissionen, rapport om aldring, 2021.

54 Europa-Kommissionen, rapport om aldring, 2021.

55 Europa-Parlamentet, "Addressing the gender care gap: Potential European added valuehttps://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2025/775839/EPRS_BRI(2025)774666_EN.pdf", s. 6, 2025, "det anslås, at en ud af fem personer (19 %) med behov for langtidsplejetjenester ikke kunne få adgang til sådanne tjenester. Hovedårsagen for både mænd og kvinder var økonomi."

16. mener, at omsorgsforpligtelserne ikke bør pålægges kvinder uforholdsmæssigt hårdt, og at medlemsstaterne bør fremme lige deltagelse af mænd og kvinder i børnepasning, ældrepleje, langtidspleje og pleje af familiemedlemmer med handicap samt alle andre uformelle omsorgsforpligtelser;

17. støtter ligestilling mellem kønnene i forbindelse med omsorgsforpligtelser ved at fremme en lige fordeling af omsorgsforpligtelser, sikre adgang til økonomisk overkommelige og tilgængelige omsorgstjenester af høj kvalitet, yde forældreorlov og lige løn, tilbyde fleksible arbejdsordninger og sikre rimelige arbejdsvilkår med støtte på arbejdspladsen, rekrutteringssystemer og foranstaltninger til støtte for hjemmepleje;

18. opfordrer til oplysningskampagner rettet mod mænd, der tilskynder mænd til at påtage sig en lige så stor del af omsorgsforpligtelserne og dermed muliggør en stærkere deltagelse af kvinder i arbejdsstyrken under hensyntagen til sociale mediers virkning, styrker bekæmpelsen af kønsstereotyper sammen med uddannelsesinitiativer og andre foranstaltninger såsom fremme af arbejdspladskulturer, der værdsætter og støtter denne omsorgsparitet; opfordrer til, at der iværksættes EU-dækkende oplysningskampagner, der revurderer omsorgsarbejde og udfordrer traditionelle kønsstereotyper;

19. understreger derfor behovet for børnepasning, der opfylder forældrenes pasningsbehov i ferier og arbejdstiden; fremhæver betydningen af at udvikle økonomisk overkommelig, tilgængelig førskoleundervisning og børnepasning af høj kvalitet for at lette forældrenes tilbagevenden til arbejdsmarkedet, navnlig kvinders; understreger, at manglen på børnepasning – når familier har brugt deres børnepasningsorlov, men endnu ikke har fuld adgang til børnepasning[56] – fortsat er en af de mest presserende udfordringer for forældre i hele Europa; bemærker, at familier må klare de komplekse udfordringer ved børnepasning uden tilstrækkelig støtte og ofte står over for vanskelige beslutninger om arbejde, økonomi og omsorgsforpligtelser;

20. anerkender betydningen og den sociale værdi af omsorgsbidrag mellem generationerne såsom dem, der ydes af bedsteforældre, som passer deres børnebørn regelmæssigt, og som gør det muligt for forældre, navnlig mødre, at arbejde på fuld tid;

21. understreger betydningen af en korrekt gennemførelse af effektive foranstaltninger og politikker, herunder direktivet om balance mellem arbejdsliv og privatliv, for at sikre en reel balance mellem arbejdsliv og privatliv; opfordrer Kommissionen til nøje at overvåge gennemførelsen af dette direktiv og fremhæver behovet for at fjerne

---

56 Det Europæiske Observationsorgan for Familiepolitik, "Childcare Gap In The European Union: A 2025 Overview" (Manglen på børnepasning i Den Europæiske Union; et overblik fra 2025).

lønforskellen mellem kønnene og den kønsbestemte pensionsforskel ved at håndhæve de eksisterende retlige rammer og sikre deres effektivitet;

22. opfordrer medlemsstaterne til at gå videre end det minimum på fem dages omsorgsorlov om året, der er fastsat i direktivet om balance mellem arbejdsliv og privatliv, og til at sikre, at en sådan orlov aflønnes tilstrækkeligt for at gøre den realistisk tilgængelig for alle omsorgspersoner;

23. understreger, at målrettede foranstaltninger til fremme af fleksible og familievenlige arbejdsordninger, herunder telearbejde, fleksible arbejdstider, omsorgsorlov og deltidsmuligheder, er afgørende for at give kvinder og mænd mulighed for bedre at forene deres arbejdsliv og privatliv samt incitamenter og specifikke foranstaltninger i forældreorlovspolitikker; understreger betydningen af en retfærdig fordeling af forældreorlov mellem forældre og dens indvirkning på fremme af et samfund med ligestilling mellem kønnene;

24. understreger, at pleje- og omsorgspersonale yder afgørende støtte; fremhæver, at al støtte, der er rettet mod omsorgspersoner, skal anerkende deres rettigheder som omsorgspersoner og sikre psykologisk støtte, aflastningstjenester, sundhedsydelser og fleksible arbejdsordninger (orlov, arbejdstimer, telearbejde), uden at de mister løn eller rettigheder for at afbalancere omsorgsansvar og beskæftigelse; opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at fremme traumeinformerede og mentalt sundhedsvenlige tilgange inden for pleje og anerkende de psykosociale risici for både arbejdstagere og modtagere; fremhæver, at disse foranstaltninger skal ledsages af rimelige lønninger til og social beskyttelse for pleje- og omsorgspersonale for at sikre beskæftigelse af høj kvalitet og skræddersyet støtte til omsorgspersoner, hvis karriere er blevet afbrudt af omsorgspligter, med henblik på at lette deres reintegration, økonomiske uafhængighed og trivsel;

25. understreger vigtigheden af, at alle disse foranstaltninger har til formål at yde støtte til familier og omsorgspersoner, fremme kvinders beskæftigelse og fjerne den kønsbestemte forskel på omsorgsområdet sammen med de foranstaltninger, der er fastsat i den europæiske plejestrategi; understreger, at der bør gives særlig anerkendelse til forældre til børn med handicap, som står over for forværrede hindringer for deltagelse på arbejdsmarkedet og økonomisk uafhængighed som følge af deres forpligtelser med hensyn til langtidspleje; understreger, at det samme gælder for omsorgspersoner til pårørende med handicap og kroniske sygdomme; fremhæver, at omsorg for en pårørende med en langvarig sygdom kan være en langvarig, intensiv og følelsesmæssigt vanskelig oplevelse, der lægger et betydelig pres på uformelle omsorgspersoner; understreger, at der i sådanne tilfælde er behov for støtte fra sundhedspersonale; bemærker, at det er vigtigt at udvikle politikker, der samtidig styrker plejesektoren, sikrer adgang

til plejetjenester af høj kvalitet i nærmiljøet og fremmer lige løn til (gen)integration af uformelle omsorgspersoner, navnlig kvinder, på arbejdsmarkedet;

26. mener, at der bør lægges særlig vægt på omsorgssektoren i forbindelse med den flerårige finansielle ramme for 2028-2034; fremhæver, at det er nødvendigt at sikre tilstrækkelig finansiering på dette område for at støtte gennemførelsen af den europæiske plejestrategi og den europæiske søjle for sociale rettigheder;

27. fremhæver, at et omsorgssamfund integrerer forskellige omsorgsmodeller, som f.eks. modeller hos offentlige eller private udbydere, selvstændige omsorgspersoner eller omsorgspersoner, der er direkte ansat af husstande, og fremmer afinstitutionalisering af omsorg gennem hjemme- eller nærmiljøbaserede tjenester; understreger den nærmiljøbaserede og tværgenerationelle tilgang til omsorg, der fremmer solidaritet, reducerer social isolation og fremmer modstandsdygtigheden i familier og kvarterer; fremhæver også betydningen af at bevare retten til at kunne vælge omsorgsmodel for at bevare værdigheden for både omsorgspersoner og personer, der har brug for omsorg, herunder deres autonomi, uafhængighed, trivsel og inklusion i samfundet, idet der tages højde for omsorgsmodtagernes behov og forhåbninger og sikres beskyttelse mod kønsbaseret vold i omsorgsmiljøer, herunder passende og personlig støtte til uformelle omsorgspersoner; anerkender, at sektoren for formel langtidspleje stadig hovedsagelig bygger på institutionspleje, men at hjemmepleje og pleje i nærmiljøet i højere grad giver plejekrævende personer mulighed for at udøve deres ret til at leve uafhængigt; bemærker, at der er akut behov for at prioritere en personorienteret og rettighedsbaseret tilgang, der giver personer mulighed for at modtage pleje i hjemmet og deltage fuldt ud i samfundet;

28. understreger, at målrettede uddannelses-, opkvalificerings- og omskolingsprogrammer og støtte til (re)integration på arbejdsmarkedet uden nogen form for forskelsbehandling af kvinder, der har haft karriereafbrydelser på grund af deres omsorgsforpligtelser og huslige pligter, er afgørende for at støtte deres løbende faglige udvikling og lige muligheder på arbejdsmarkedet; understreger endvidere, at disse kvinder har værdifulde overførbare færdigheder, der kan anvendes i forbindelse med videre beskæftigelse eller iværksætteri i sektoren; opfordrer til specifikke programmer og støtte til anerkendelse af disse færdigheder gennem uddannelse, certificeringsordninger eller støtte til virksomhedsoprettelse, hvorved deres "reintegration" på arbejdsmarkedet som personer med værdifulde levede erfaringer, som f.eks. iværksættere og jobskabelse, lettes; fremhæver behovet for, at denne uddannelse er tilgængelig, modtager tilstrækkelig finansiering og er knyttet til beskæftigelsesmuligheder af høj kvalitet;

Omsorg i centrum for økonomien

29. mener, at omsorgsøkonomien omfatter omsorgsarbejde, der ydes via den offentlige og private sektor, herunder små og mellemstore virksomheder, civilsamfundet og andre typer af organisationer, den sociale og solidariske økonomi og husstande, herunder omsorgsudbydere og -modtagere, samt arbejdsgivere og institutioner, der tilbyder omsorgstjenester[57]; understreger, at omsorgsøkonomien skal anerkendes som et offentligt gode og en søjle for opadgående social konvergens og understøttes gennem stabile investeringer og skabelse af kvalitetsjob;

30. understreger behovet for at styrke langtidsplejeydelser, navnlig hjemmepleje og pleje i nærmiljøet, og udviklingen af automatiseret digital sundhedsovervågningsteknologi;

31. anerkender, at kvindelige iværksættere i omsorgssektoren står over for systemiske hindringer for adgang til kredit og investeringer; opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at udvikle særlige støtteprogrammer for kvindelige iværksættere i omsorgssektoren, herunder specifikke garantifonde, kvindefokuserede mentorordninger og præferencekriterier i EU; opfordrer til forslag for kvindeledede virksomheder, der innoverer inden for omsorgsøkonomien;

32. understreger, at en omsorgsøkonomi anerkender omsorgsarbejde som værende afgørende for Europas modstandsdygtighed, idet den bidrager med 11 % til EU's BNP, beskæftiger over 6 millioner mennesker, hvoraf størstedelen er kvinder[58], og har et potentiale for at skabe 8 millioner nye job[59], og anerkender det økonomiske uvurderlige bidrag fra uformelle omsorgspersoner; bemærker, at de økonomiske omkostninger i forbindelse med den kønsbestemte forskel på omsorgsområdet kan nå op på anslået 147-220 mia. EUR om året, samtidig med at forskning viser, at investeringer i den formelle omsorgssektor kan generere positive økonomiske afkast – mindst 4 EUR for hver 1 EUR, der investeres i børnepasning eller langtidspleje[60];

33. understreger det potentiale for beskæftigelsen og den økonomiske

---

57 Den Internationale Arbejdsorganisation, https://www.ilo.org/topics-and-sectors/care-economy.

58 Det Europæiske Center for Udvikling af Erhvervsuddannelse, "Care workers: skills opportunities and challenges (2023 update)" (Pleje- og omsorgspersonale: muligheder og udfordringer i forbindelse med færdigheder (2023-ajourføring)), https://www.cedefop.europa.eu/en/data-insights/care-workers-skills-opportunities-and-challenges-2023-update.

59 Handlingsplanen for den europæiske søjle for sociale rettigheder, 2021.

60 Den Internationale Arbejdsorganisation, https://www.ilo.org/topics-and-sectors/care-economy.

vækst, som den professionelle omsorgssektor udgør, og at investering i omsorg giver uformelle omsorgspersoner mulighed for at blive mere integreret på arbejdsmarkedet;

34. tilskynder medlemsstaterne til at udvikle lokale og regionale plejestrategier og målrettede foranstaltninger til at fremme bæredygtige kvalitetsjob i landdistrikterne og fjerntliggende områder og regionerne i den yderste periferi og dermed styrke den territoriale samhørighed og mindske ulighederne på arbejdsmarkedet; mener, at der navnlig for disse områder kan mobiliseres EU-finansieringsinstrumenter til at støtte skabelsen af nye kvalitetsjob i omsorgssektoren med henblik på at håndtere fænomenet med affolkning i visse områder og mangel på arbejdskraft; opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at styrke deres støtte til almennyttige socialøkonomiske virksomheder og organisationer; opfordrer medlemsstaterne til at lette adgangen til finansiering og øge synligheden af socialøkonomiske aktører som fremhævet i handlingsplanen for den sociale økonomi 2021;

35. understreger betydningen af socialøkonomiske virksomheder og kooperativer i forbindelse med levering af omsorgstjenester i områder og for befolkninger, der er underforsynede af traditionelle offentlige eller private udbydere, især når motivet for fortjeneste er lille;

36. bemærker, at budgettering skal sikre tilstrækkelige omsorgsinvesteringer og overvåge kønsrelaterede virkninger af foranstaltninger eller mangel derpå;

37. understreger behovet for at sikre, at omsorgspersonale og deres repræsentanter deltager i alle faser af politikudformningen, herunder udformningen, gennemførelsen og evalueringen af politikker, der berører dem;

38. mener, at der er behov for fremtidige investeringer for at give både formelle og uformelle omsorgspersoner uddannelse, hvor det er relevant, herunder målrettet opkvalificering, navnlig i digitale, interpersonelle og sundhedsrelaterede færdigheder, herunder om risici for fysisk eller psykisk misbrug inden for omsorg og sundhed, og for at yde personcentreret omsorg af høj kvalitet; understreger den vigtige betydning af opkvalificering og omskoling i forbindelse med livslang karriereplanlægning, da omsorgserhvervene ændrer sig i takt med udviklingen i praksisser, teknologier og endda tilrettelæggelsen af omsorg; mener, at akkumulering af erfaring bør værdsættes bedre gennem forbedret anerkendelse af den erhvervede ekspertise og kvalifikationer og flere muligheder for efteruddannelse; mener desuden, at certificering bør fremmes for at opfylde skiftende behov, navnlig med hensyn til anerkendelse af erhvervsuddannelsesdiplomer, og sikre job med langsigtede perspektiver, der fremmer inklusion og vækst; opfordrer til EU-dækkende minimumsstandarder for læseplaner inden for

omsorgsuddannelse, der sikrer anerkendelse af kvalifikationer, overførsel af rettigheder og karriereveje for arbejdstagere;

39. bemærker, at Europa oplever mangel på færdigheder i hele økonomien, hvilket forstærkes af en faldende arbejdsstyrke[61]; bemærker endvidere, at visse mangler kan spores tilbage til underudnyttelsen af eksisterende talent, hvilket ses af de store kønsbestemte forskelle i nogle erhverv, eller til de specifikke udfordringer i forbindelse med arbejdsvilkår, som f.eks. lav løn eller manglende tiltrækningskraft;

40. understreger, at der er behov for at støtte udviklingen af onlinetjenester og uddannelse med henblik på at øge de digitale færdigheder hos dem, der har behov for omsorg og deres omsorgspersoner, ved at forbedre internetadgangen og -forbindelserne for at øge kvaliteten af omsorgen og drage fordel af teknologi til at understøtte kvalitetsomsorg;

41. understreger, at ulønnet omsorgsarbejde har en social og økonomisk indvirkning; understreger, at ulønnet omsorgsarbejde spiller en afgørende rolle i de europæiske samfund og økonomier, påvirker arbejdsstyrkens deltagelse, navnlig blandt kvinder, bidrager til vedvarende kønsbetingede beskæftigelses- og lønforskelle og lægger et betydeligt pres på systemer for social velfærd, sundhed og langtidspleje på tværs af medlemsstaterne; opfordrer derfor medlemsstaterne til at være særligt opmærksomme på omsorgspersoner i programmer for tidlig påvisning og forebyggelse; understreger de udfordringer, herunder af socioøkonomisk karakter, som uformelle omsorgspersoner, hovedsagelig kvinder, der yder ulønnet omsorgsarbejde, står over for –i tillæg til en kombineret arbejds- og omsorgsbyrde med begrænset social beskyttelse, en utilstrækkelig infrastruktur for formel omsorg og utilstrækkelig støtte til mental sundhed – og fremhæver, at deres bidrag har brug for anerkendelse og målrettet støtte; bemærker, at uformelle omsorgspersoner kan opleve ensomhed, fattigdom, vanskeligheder med at få adgang til beskæftigelse eller fysiske og mentale sundhedsproblemer; understreger navnlig, at de mentale sundhedsproblemer, der er forbundet med langtidspleje, omfatter angst og depression blandt uformelle omsorgspersoner, der er 20 % højere end blandt ikkeomsorgspersoner, og at 66 % af de formelle omsorgspersoner står over for mentale sundhedsrisici; bemærker, at dette er en betydelig forskel i forhold til den bredere arbejdsstyrke, hvor 43 % rapporterer lignende problemer; bemærker, at uformelle omsorgsforpligtelser kan begrænse omsorgspersonens mulighed for at gå til sine egne forebyggende lægeaftaler og kan føre til indkomsttab, hvilket bidrager til fattigdom blandt kvinder; understreger, at disse ødelæggende virkninger er tæt forbundne

---

61 Mario Draghi, Fremtiden for den europæiske konkurrenceevne, 2024.

med intensiteten af den ydede omsorg;

42. fordømmer, at mange omsorgs- og husarbejdere befinder sig i en meget usikker situation og oplever intersektionel forskelsbehandling på grund af deres race eller etnicitet, køn, socioøkonomiske status eller nationalitet, og at mange af disse arbejdstagere er kvinder, som ikke har en officiel ansættelseskontrakt og derfor er mere sårbare over for udnyttelse, og som ofte ikke har adgang til deres rettigheder, navnlig et anstændigt arbejde og social beskyttelse;

43. opfordrer til målrettet finansiel støtte og initiativer vedrørende levering af ydelser inden for psykisk og mental sundhed til uformelle omsorgspersoner, herunder aflastning med henblik på lejlighedsvis hjælp, og til foranstaltninger til at forebygge fattigdom og social udstødelse, herunder udveksling af bedste praksis i denne henseende på tværs af medlemsstaterne;

44. understreger, at passende og målrettet støtte til uformelle omsorgspersoner bør omfatte anerkendelse af omsorgspersoners rolle og rettigheder, støttetjenester, som f.eks. aflastning, rådgivning, peerstøtte, finansiel bistand og kompensation for at reducere fattigdomsrisikoen, fleksible arbejdsordninger (orlov, arbejdstimer, telearbejde) for at balancere omsorg og beskæftigelse samt uddannelse og information for at give omsorgspersoner færdigheder og mulighed for meningsfuld deltagelse i politikudvikling;

45. fremhæver, at der er behov for en betydelig indsats for at styrke omsorgspersonalets erhvervsmæssige status og afhjælpe manglen på arbejdskraft i omsorgssektoren, herunder gennem skræddersyede løsninger for at tilskynde til hvidt arbejde, rimelige lønninger, karriereudviklingsforløb og bedre og anstændige arbejdsvilkår; understreger, at investeringer i formelle omsorgstjenester kan lette presset på uformelle omsorgspersoner væsentligt og forhindre nogle af de ødelæggende virkninger for balancen mellem deres arbejdsliv og privatliv og karrieremuligheder, og derved bidrage til ligestilling mellem kønnene;

46. understreger betydningen af at sikre adgang til tilstrækkelig målrettet psykosocial og uddannelsesmæssig støtte til unge omsorgspersoner[62], der yder uformel omsorg, og som udgør 4-10 % af alle børn i EU, og hvis forpligtelser påvirker deres uddannelse,

---

62 Europa-Parlamentet, Direktoratet for Interne Politikker, dybdegående analyse med titlen "Situationen for unge omsorgspersoner i Europa, 2024: "Unge omsorgspersoner er børn under 18 år, som regelmæssigt yder omsorg for en forælder, søskende eller et andet medlem af husstanden, der er handicappet eller på anden vis ikke er selvstændig."

mentale sundhed, sociale udvikling[63] og fremtidige karriere; opfordrer indtrængende til oprettelse af dedikerede EU-programmer til støtte for unge omsorgspersoner med henblik på at undgå skole- eller arbejdsmarkedsfrafald;

47. anerkender, at selv om en betydelig del af omsorgsarbejdet udføres af EU-statsborgere, udføres en andel også af kvinder, der kommer fra lande uden for EU; understreger, at indsatsen bør koncentreres om at tiltrække og fastholde indenlandske omsorgspersoner, men at rekrutteringen af arbejdstagere fra lande uden for EU skal være baseret på arbejdsmarkedets behov, ske via velforvaltet lovlig migration og omfatte omfattende faglig uddannelse; understreger, at rekrutteringen af arbejdstagere fra lande uden for EU udelukkende skal finde sted gennem gennemsigtige og rettighedsbaserede lovlige migrationskanaler; opfordrer til betydelige investeringer i udvikling af færdigheder og faglig uddannelse for at støtte empowerment og integration af lovlige arbejdstagere fra lande uden for EU; fordømmer på det kraftigste alle former for sort arbejde, udnyttelse og usikre ansættelsesforhold og fremhæver det uundværlige bidrag, som både pleje- og omsorgspersonale i og uden for EU, yder til social samhørighed og trivsel i EU;

48. anerkender, at adgang til sundhedspleje af høj kvalitet, herunder seksuelle og reproduktive sundhedsrettigheder, er afgørende for at sikre alle en god livskvalitet;

Vejen fremad

49. opfordrer Kommissionen til sammen med de relevante agenturer at tilvejebringe nøjagtige, tilgængelige og sammenlignelige data til måling af den kønsbestemte forskel på omsorgsområdet, herunder via tidsanvendelsesundersøgelser for at sætte medlemsstaterne i stand til at udveksle bedste praksis og afhjælpe denne forskel;

50. opfordrer til systematisk indsamling af kønsopdelte, nøjagtige og sammenlignelige data af høj kvalitet om omsorgsforpligtelser i forbindelse med langtidspleje og børnepasning, indtjening, herunder lønninger og andet vederlag[64], pensioner, arbejdstid, dækning af social beskyttelse, omsorgspersoners kontraktmæssige status i EU og situationen for tredjelandsstatsborgere og børn, der yder omsorg, og, hvor det er muligt, data om personlige tjenesteydelser og tjenesteydelser i hjemmet og uformel omsorg med henblik på at overvåge omfanget af den omsorg, familiemedlemmer yder til deres pårørende, og undersøge, hvorvidt eller hvordan disse omsorgsforpligtelser påvirker deres arbejdsliv;

---

63 Europa-Parlamentet, Direktoratet for Interne Politikker, dybdegående analyse med titlen "Situationen for unge omsorgspersoner i Europa", 2024:

64 https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Glossary%3AWages_and_salaries_-_EBS.

51. opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at indsamle data om situationen for unge omsorgspersoner og til at udvikle EU-dækkende retningslinjer og udveksle bedste praksis for at hjælpe medlemsstaterne med at identificere og støtte dem i skoler og lokalsamfund og ved hjælp af styrkede sundhedssystemer; opfordrer Kommissionen til at etablere en struktureret dialog om omsorg og til at oprette en årlig omsorgsplatform, som skal samle alle relevante interessenter, som f.eks. akademikere, repræsentanter for medlemsstaterne, sammenslutninger af personer, der modtager omsorg, uformelle omsorgspersoner, sociale, overskudsdrevne, offentlige og velgørende udbydere af omsorg og fagforeninger, for at vurdere fremskridt og udveksle innovative praksisser med sigte på at forbedre opfyldelsen af målsætningerne i den europæiske plejestrategi og forme de næste skridt for dens igangværende gennemførelse;

52. opfordrer indtrængende til anvendelsen af kønsbudgettering for at sikre, at omkostninger til omsorgstjenester direkte reducerer de uligheder, som kvinder og piger oplever;

53. understreger, at omsorgsgiveres rolle frem for alt bør være at yde omsorg, og mener derfor, at der er behov for at fjerne al unødvendigt bureaukrati og i videst mulige omfang undgå at tildele dem administrative opgaver, som kan varetages af administrative assistenter eller passende digitale værktøjer;

54. fremhæver behovet for at høre alle relevante interessenter i forbindelse med udarbejdelsen af den bebudede omsorgsaftale på EU-plan, nationalt og lokalt plan, herunder repræsentanter for uformelle omsorgspersoner og patientorganisationer, for at undgå politiske siloer og tage højde for de forskelligartede situationer og behov;

55. opfordrer medlemsstaterne til at investere i en omsorgsøkonomi og til at gennemføre Rådets henstillinger[65] om en revision af Barcelonamålene om førskoleundervisning og børnepasning og om adgang til økonomisk overkommelig langtidspleje af høj kvalitet under EU's plejestrategi og til i deres gennemførelsesrapporter at medtage god praksis, mangler og kortlægning af fremskridt sammen med strategier til at tilskynde til større deltagelse af mænd i omsorgssektoren og til at bekæmpe sort arbejde i omsorgssektoren, finde frem til de vigtigste drivkræfter og foreslå skræddersyede løsninger; opfordrer Kommissionen til at sikre, at den europæiske børnegaranti har klare mål og prioriteter gennem tildeling af et betragteligt budget og opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at sikre økonomisk overkommelige og tilgængelige

---

65 https://commission.europa.eu/document/c36247a2-55e7-428b-8ce5-707def3b8390_en; https://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=89&furtherNews=yes&newsId=10382#navItem-3.

omsorgstjenester af høj kvalitet inden for børnepasning og ældrepleje;

56. understreger, at plejestrategien bør bringes i overensstemmelse med EU-strategien for rettigheder for personer med handicap, da de tackler fælles udfordringer;

57. understreger, at omsorg for personer med handicap skal prioritere autonomi, da disse personer bør kunne beslutte, hvor og med hvem de vil bo, samt værdighed og inklusion gennem en menneskerettighedsbaseret og personcentreret tilgang, der afspejler det igangværende skift inden for ydelse af omsorg; understreger, at dette kan opnås ved at forbedre deres omsorgsforhold, f.eks. gennem hjemmebaseret pleje af høj kvalitet eller andre beboelsesmuligheder, der vil opfylde deres behov, herunder uafhængige og tilgængelige levevilkår, og ved at inddrage personer med handicap i udformningen af omsorgsordninger, samtidig med at deres uddannelse fremmes, herunder gennem digitale løsninger, hvilket vil skabe en inklusiv arbejdsstyrke og sikre deres adgang til beskæftigelse;

58. understreger, at blot halvdelen af EU's 42,8 millioner personer med handicap i den arbejdsdygtige alder er i beskæftigelse, og at kun 21 % af kvinder er i fuldtidsbeskæftigelse[66]; opfordrer derfor Kommissionen og medlemsstaterne til at tilskynde og undervise omsorgspersoner til at støtte integrationen af personer med handicap på arbejdsmarkedet;

59. understreger, at der bør gives særlig opmærksomhed til uformelle omsorgspersoner, familier og forældre, herunder mødre, som yder langtidspleje til børn med handicap, ved at sikre tilstrækkelig støtte, enten finansiel støtte eller gennem social sikring og adgang til aflastnings- og rådgivningstjenester;

60. understreger i den forbindelse, at EU som en forpligtelse, der følger af FN's konvention om rettigheder for personer med handicap, systematisk skal integrere rettighederne for personer med handicap i alle programmer i den flerårige finansielle ramme efter 2027 ved at udvikle en metode til at spore udgifter, der gavner personer med handicap, herunder kvinder og piger, og ved at kontrollere, at alle programmer og EU-finansierede projekter garanterer lige muligheder og adgang til EU-finansiering for personer med handicap;

61. opfordrer til fuld gennemførelse og yderligere nøje overvågning, håndhævelse og evaluering af direktivet om balance mellem arbejdsliv og privatliv; understreger behovet for at udvide og gøre fremskridt hen imod en tilstrækkeligt kompenseret barsels-, fædre- og omsorgsorlov og fremme udbredelsen af forældreorlov og

---

66 EU's ligestillingsindeks, Det Europæiske Institut for Ligestilling mellem Mænd og Kvinder, 2024.

overvåge mænds brug af denne orlov; opfordrer medlemsstaterne til at opgradere statussen for uformelle omsorgspersoner via passende aflønning og kompensation og adgang til aflastningstjenester for bedre at støtte aktuelle uformelle omsorgspersoner og samtidig hjælpe med at nå direktivets oprindelige målsætning om at tilskynde flere mænd til at gå ind i omsorgssektoren; opfordrer indtrængende Kommissionen til at presse på for incitamenter for begge forældre til at nyde godt af forældreorlov og tilskynder desuden til fleksible arbejdsordninger for forældre og kvalitetsretningslinjer på EU-plan samt udveksling af bedste praksis i forbindelse med langtidsplejetjenester, herunder med hensyn til tilstrækkeligt personale, specialiserede uddannelsesprogrammer og kvalitetssikringsmekanismer; opfordrer indtrængende til, at arbejdstagere, navnlig kvinder, som anvender deres orlov til at yde omsorg til deres familiemedlemmer, beskyttes effektivt mod afskedigelse eller anden diskriminerende behandling relateret til deres omsorgsforpligtelser;

62. opfordrer indtrængende medlemsstaterne til at indføre ikkeoverførbar forældreorlov med tilstrækkelig betaling for hver forælder for at forhindre, at kvinder uforholdsmæssigt bebyrdes med omsorgsforpligtelser; understreger, at forbedring af mænds brug af orlov er afgørende for at ændre normer og sikre kvinders lige deltagelse på arbejdsmarkedet og for at afbøde en negativ virkning på piger mellem generationerne;

63. opfordrer Kommissionen til at fremlægge et direktiv om retten til at være offline for at beskytte alle arbejdstagere, navnlig forældre og omsorgspersoner;

64. opfordrer til beskyttelse af uformelle omsorgspersoner, der overvejende er kvinder, herunder dem, der holder pause fra arbejdsmarkedet for at yde omsorg til et familiemedlem eller en anden person, der har behov for pleje; opfordrer indtrængende Kommissionen og medlemsstaterne til at fremme, anerkende og støtte deres rolle i anerkendelse af deres afgørende bidrag til den sociale samhørighed og bæredygtigheden af omsorgsordninger i hele Europa; anmoder i den forbindelse om, at deres adgang til sociale beskyttelsessystemer sikres for at afbøde de negative virkninger af omsorgsarbejde, navnlig for kvinders karriere og økonomiske uafhængighed, samtidig med at det sikres, at kvinder ikke skubbes ud af det formelle arbejdsmarked;

65. opfordrer indtrængende Kommissionen til at indføre en omfattende, kønsorienteret ramme for at udpege og anerkende de forskellige former for uformel omsorg i hele Europa i den næste europæiske plejestrategi; understreger, at uformelle omsorgspersoner skal have støtte, fleksible arbejdsordninger, omsorgsorlov og adgang til passende supplerende omsorgstjenester samt rådgivning og peerstøtte; understreger, hvor vigtigt det er at sikre adgang til fritid for uformelle omsorgspersoner og at fremme deres personlige

udvikling;

66. opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at anerkende ulønnede omsorgspersoner ved at sikre adgang til social beskyttelse, pensionsrettigheder, aflastningstjenester og økonomisk støtte; understreger behovet for gradvist at reducere det ulønnede omsorgsarbejde, der udføres af kvinder og piger, med løsninger, der omfordeler byrderne, som f.eks. investeringer i økonomisk overkommelig børnepasning, ældrepleje og handicapydelser, og fremme mænds lige deltagelse i omsorgsarbejdet;

67. påpeger, at ydelse af universel børnepasning af høj kvalitet vil reducere ulønnet omsorgsarbejde;

68. opfordrer medlemsstaterne til at udveksle god praksis om minimumsaflastningsperioder for uformelle omsorgspersoner for at sikre deres fysiske og mentale trivsel og gøre det muligt fortsat at deltage på arbejdsmarkedet; opfordrer til konkrete støtteforanstaltninger såsom oplysningskampagner, frivillige veje til anerkendelse af færdigheder og målrettet uddannelse;

69. opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at anerkende unge omsorgspersoner, hvis behov ofte overses, og til at udvikle målrettede støtteforanstaltninger, herunder fleksible uddannelsesordninger, rådgivningstjenester og aflastning, for at forhindre negative indvirkninger på deres helbred, uddannelse og fremtidige muligheder for beskæftigelse;

70. opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at sikre, at perioder med uformel omsorg anerkendes rimeligt i pensions- og socialsikringssystemerne og i relaterede kommende EU-initiativer opfordrer endvidere medlemsstaterne til at undersøge retfærdige og bæredygtige løsninger for at beskytte dem – som overvejende er kvinder – der bruger betydelige dele af deres arbejdsliv på at tage sig af omsorgskrævende pårørende;

71. opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at forbedre arbejdsvilkårene i den formelle omsorgssektor med fokus på at sikre en rimelig og lige løn, idet der lægges vægt på de fysiske og psykiske krav, der er forbundet med at yde omsorg, samt adgangen til videreuddannelse og sikre arbejdsmiljøer, herunder foranstaltninger til forebyggelse af udbrændthed og enhver form for vold og chikane på arbejdet, samtidig med at omsorgserhvervets tiltrækningskraft fremmes gennem langsigtede perspektiver, styrkelse af den sociale dialog tilskyndelse af flere mænd til at gå ind i og forblive i omsorgssektoren; fremhæver, at en forbedring af lønninger og arbejdsvilkår i omsorgssektoren vil gøre job mere attraktive og modvirke sort arbejde; minder om behovet for, at medlemsstaterne gennemfører og implementerer direktivet om løngennemsigtighed korrekt, med henblik på at indføre krav om lønstrukturer, der afspejler disse rollers færdigheder, ansvar og sociale værdi, sammen

med klare forløb for kvinder til at avancere til ledende og beslutningstagende stillinger inden for omsorgssektoren;

72. opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at investere yderligere i erhvervsuddannelse af høj kvalitet og styrke anerkendelsen af færdigheder, der er erhvervet gennem formelt og uformelt omsorgsarbejde, ved at integrere disse færdigheder i politikker for livslang læring og opkvalificering, samtidig med at der overvejes en certificeringsproces eller andre mekanismer for grænseoverskridende anerkendelse af kvalifikationer, tilskynder til indførelse af digitale sundhedsværktøjer for at styrke omsorgspersoners digitale færdigheder såsom ydelse af fjernstøtte, herunder telepleje eller videokonsultationer; understreger, at færdigheder ikke kun erhverves gennem formel uddannelse, og at politiske rammer bør anerkende og validere alternative veje til udvikling af færdigheder; opfordrer medlemsstaterne til at lette foranstaltninger til en gradvis og fleksibel (re)integration på arbejdsmarkedet af arbejdstagere, der har taget en lang pause i karrieren for at yde omsorg for pårørende, herunder gennem opkvalificering og omskoling;

73. understreger de beskæftigelsesmuligheder, som iværksætteri kan skabe i omsorgssektoren, og understreger betydningen af at støtte kvinder i overgangen fra uformel omsorg til iværksætteri i omsorgssektoren; opfordrer indtrængende medlemsstaterne til at tilbyde skræddersyede uddannelsesforløb for iværksættere, forenklede administrative procedurer for etablering af kvindeejede små og mellemstore virksomheder og for selvstændig erhvervsvirksomhed blandt kvinder i sektoren og lettere adgang til målrettet mikrokredit, idet de anerkender den økonomiske og sociale værdi af en sådan erhvervsmæssig omstilling;

74. opfordrer Kommissionen til at bruge færdighedsunionen til at fremme uddannelse og livslang læring i sektorer med mangel på arbejdskraft i hele EU, som f.eks. omsorgsarbejde, og sikre muligheder for opkvalificering og omskoling for alle professionelle omsorgspersoner og anerkende erhvervsuddannelsesdiplomer;

75. opfordrer til, at der udarbejdes en europæisk statut for omsorgspersoner for at imødekomme formelle omsorgspersoners specifikke behov – såsom anerkendelse af færdigheder, der er erhvervet gennem omsorgsarbejde, hvorved omsorgspersoner, personlige tjenesteydelser og tjenesteydelser i hjemmet, bruger-arbejdsgivere og institutionel omsorg integreres i en fælles EU-ramme og -definition, hvilket vil garantere minimumsstandarder for anerkendelse og beskyttelse af omsorgspersoner på tværs af medlemsstaterne og mindske ulighederne mellem dem;

76. opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at tilpasse EU's sundhedsstrategi til EU's plejestrategi og fremme synergier mellem EU4Health og andre finansieringsmuligheder for omsorgssektoren

med henblik på at forbinde sundheds- og socialplejesystemerne og yde gnidningsløs støtte, især i forbindelse med kroniske lidelser blandt de mest sårbare personer;

77. opfordrer til en europæisk handlingsplan, der bidrager til at udligne den kønsbestemte forskel på omsorgsområdet og til at støtte både formelle og uformelle omsorgspersoner; opfordrer i den forbindelse til støtte til enlige forældre og familier i sårbare situationer, herunder dem, der oplever intersektionel forskelsbehandling og står over for sammensatte omsorgsbehov og/eller høje intensitetskrav, idet der fokuseres på dækning af social beskyttelse, økonomisk overkommelig og tilgængelig børnepasning af høj kvalitet, bedre balance mellem arbejdsliv og privatliv, økonomisk overkommelige langtidsplejetjenester af høj kvalitet, bedre arbejdsvilkår i omsorgssektoren og fremme af ligestilling; opfordrer derfor til, at denne plan fokuserer på adgang til beskæftigelse og uddannelse – herunder inden for digitale færdigheder, dækning af social beskyttelse, infrastruktur for omsorg og langsigtede tjenester, børnepasning, personlige tjenesteydelser og tjenesteydelser i hjemmet, psykosocial støtte og forbedret arbejdsfleksibilitet;

78. bemærker, at korrekt adgang til reproduktiv sundhed og aborttjenester kan hjælpe forældre med at undgå stress i forbindelse med uventede graviditeter og bidrage til familieplanlægning; opfordrer medlemsstaterne til at sikre økonomisk overkommelig adgang til sundhedstjenester;

79. opfordrer medlemsstaterne til fuldt ud at udnytte EU-midler, som f.eks. genopretnings- og resiliensfaciliteten, EU4Health, Den Europæiske Socialfond Plus og Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, til at udvikle tilgængelige og økonomisk overkommelige omsorgsordninger og -faciliteter af høj kvalitet på tværs af alle aldersgrupper, fra førskolepasning til langtidspleje af ældre og personer med handicap; understreger behovet for at integrere begrebet "støtte" sammen med "omsorg" for fuldt ud at indfange mangfoldigheden af tjenester og det rettighedsbaserede perspektiv, der styrer dem;

80. glæder sig over, at Kommissionen har bebudet en omfattende europæisk plejeaftale, der vil blive offentliggjort i 2027, hvorved den europæiske plejestrategi ophøjes til en mere ambitiøs og sammenhængende ramme;

81. opfordrer Kommissionen til at tage højde for både formelle og uformelle omsorgspersoner ved at fremme økonomisk overkommelig børnepasning af høj kvalitet, uddannelsesprogrammer efter skoletid og langtidspleje; understreger, at den bør tage hensyn til henstillingerne i denne betænkning, bl.a. for at lette anerkendelsen af færdigheder og kvalifikationer, støtte udviklingen af færdigheder, karriereudvikling og investeringer i omsorg, og forbedre arbejds- og levevilkårene ved at anvende EU-midler til at fremme retfærdig

beskæftigelse og omsorg af høj kvalitet;

82. fremhæver, at flere investeringer i folkesundhed og social omsorg, herunder medarbejdernes løn og uddannelse, er afgørende for at forbedre rekruttering og fastholdelse med henblik på at sikre kvalitetsjob, der gør det mere attraktivt at arbejde i omsorgssektoren;

°

° °

83. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet og Kommissionen.